

Givet
11.4.2024

TILL REPUBLIKENS PRESIDENT

HÄNVISNING   Justitieministeriets brev 13.2.2024 gällande ärendet nr VN/4845/2024

ÄRENDE   Ålands lagtings beslut 24.1.2024 om antagande av landskapslag om upphävande av landskapslagen om tillfällig skatt på vinster inom elbranschen och sektorn för fossila bränslen

UTLÅTANDE

Högsta domstolen har granskat lagtingsbeslutet i det syfte som stadgas i 19 § 2 mom. självstyrelselagen för Åland och får som sitt utlåtande anföra följande.

Lagtinget har genom sitt beslut antagit en landskapslag om upphävande av landskapslagen om tillfällig skatt på vinster inom elbranschen och sektorn för fossila bränslen. Den föreliggande landskapslagen innebär att den tillfälliga skatten på vinster inom elbranschen som för räkenskapsåret 2023 uppbärs i riket inte kommer att uppbäras på Åland. Den landskapslag som ska upphävas har inte trätt i kraft. Avsikten är att bägge landskapslagarna ska träda i kraft vid samma tidpunkt och att beslut om ikraftträdande för de båda lagarna fattas samtidigt.

Högsta domstolen har i sitt utlåtande 5.9.2023 (KKO-HD/877/2023) ansett att den landskapslag som ska upphävas

gäller angelägenheter som hör till landskapets lagstiftningskompetens. Således finner Högsta domstolen att även den nu granskade landskapslagen faller inom landskapets behörighet.

Högsta domstolen konstaterar att syftet med den landskapslag som ska upphävas var att genomföra Europeiska unionens råds förordning (EU) 2022/1854 av 6.10.2022 om en krisintervention för att komma till rätta med de höga energipriserna. Rådets förordning förutsatte nämligen att medlemsstaterna vidtog särskilda nationella genomförandeåtgärder. Genom landskapslagen infördes en tillfällig vinstskatt och EU-förordningen genomfördes på samma sätt på Åland som i riket. Den nu föreliggande landskapslagen innebär att den tillfälliga skatten inte kommer att uppbäras på Åland. Det rättsläge som följer av upphävandet av den tidigare antagna landskapslagen som ännu inte har trätt i kraft är jämförbart med en situation där Åland inte skulle ha antagit någon lagstiftning för att genomföra rådets förordning. Med beaktande av det som stadgas i 59 b § självstyrelselagen om genomförandet av beslut som har fattats inom Europeiska unionen anser Högsta domstolen att det inte kan anses vara fråga om en behörighetsöverskridning.

Med hänvisning till det ovensagda och med beaktande även av Ålandsdelegationens utlåtande anser Högsta domstolen att det inte torde föreligga hinder för att landskapslagen träder i kraft.

Ordförande

Tuomo Antila

Föredragande

Mikaela Lind

Utlåtandet har underskrivits elektroniskt.

I ärendets handläggning har deltagit justitieråden Antila, Uusitalo, Engstrand, Ilveskero och Hakamies. Föredragande har varit Mikaela Lind.